

S t a n o v i s k o

Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí k věcnému záměru stavebního zákona

---

I.

K celkovému zaměření návrhu

Předkladatelem věcného záměru stavebního zákona (dále též „věcný záměr“) je Ministerstvo pro místní rozvoj. Věcný záměr byl zpracován ve spolupráci s Hospodářskou komorou České republiky, na návrhu spolupracovali odborníci na správní právo z akademické obce, advokacie i justice. Cílem věcného záměru je zkvalitnění, zefektivnění a zkrácení povolovacích procesů tak, aby byly v maximální možné míře odstraněny překážky bránící vydání příslušného povolení stavebním úřadem či překážky toto vydání neúměrně prodlužující. Rámcovou filozofií věcného záměru je, že by mělo být vedeno pouze jedno řízení, na jednom úřadu, s jediným rozhodnutím, a to s cílem možnosti realizace stavby do 1 roku od podání žádosti o vydání rozhodnutí o povolení stavby, včetně případného odvolání proti tomu rozhodnutí a soudního přezkumu. Mezi způsoby, jakými chce předkladatel zamýšlených cílů dosahovat, patří zejména:

- Vytvoření jednotné soustavy státních stavebních úřadů eliminující prvek „systémové podjatosti“. Dojde tak k oddělení státní správy a samosprávy na úseku územního plánování a povolování staveb.
- Podávání žádosti o povolení stavby u stavebního úřadu, který bude součástí státní stavební správy, v níž Ministerstvo pro místní rozvoj bude nadřízeným orgánem Nejvyššího stavebního úřadu, který bude nadřízeným orgánem krajských stavebních úřadů, jejichž územní pracoviště budou na pozicích dnešních obcí s rozšířenou působností, takže nedojde k odtržení stavebního úřadu od znalosti místního prostředí.
- Sjednocení obecných požadavků na výstavbu do jednoho právního předpisu.
- Podávání žádostí v elektronické podobě na interaktivním formuláři a postupná úplná digitalizace stavební agendy a ukládání projektové dokumentace do centrálního úložiště.
- Redukce počtu dotčených orgánů v návaznosti na revizi chráněných veřejných zájmů a související zrušení množství vydávaných závazných stanovisek.
- Vytvoření nového systému lhůt a zavedení fikce souhlasu v případě nečinnosti dotčených orgánů.
- Úprava v nastavení hierarchie a obsahu závazných nástrojů územního plánování spočívající v zavedení územního rozvojového plánu jako celostátního nástroje územního plánování a územního plánu kraje přijímaného pro celé území kraje, nahrazujícího dnešní zásady územního rozvoje. Na úrovni obce bude ponechán územní plán obce a regulační plán. Změny ve formě vydávání územně plánovací dokumentace – na celostátní úrovni nařízením vlády, na úrovni obcí a krajů variantně formou obecně závazné vyhlášky, nebo formou upraveného opatření obecné povahy.
- Posílení významu plánovacích smluv mezi samosprávou a investory.

II.

Vztah k vládní protikorupční politice

Předkládaný věcný záměr byl v rámci projednávání Plánu legislativních prací vlády na rok 2019 zařazen mezi materiály, které budou projednány Radou vlády pro koordinaci boje s korupcí (dále též jako „Rada“). Problematika snižování prostoru pro korupci v rámci stavebních a územních řízení je obsažena jak ve Vládní koncepci boje s korupcí na léta 2018 až 2022, tak v Akčním plánu boje s korupcí na rok 2019. Akční plán boje s korupcí na rok 2019 předkladateli ukládá, aby na základě zhodnocení korupčních rizik nastavil jasně definované rozhodovací procesy a transparentní a jednoduše uchopitelná pravidla územního a stavebního řízení tak, aby byla omezena míra nežádoucí diskrece v některých procesech a tím i riziko vzniku korupčního prostředí.

III.

Způsob projednání návrhu

Mezirezortní připomínkové řízení bylo zahájeno dne 6. února 2019 a ukončeno dne 27. února 2019. K věcnému záměru bylo celkem uplatněno 1197 zásadních připomínek.

Věcný záměr je vládě předkládán s rozpory s Ministerstvem vnitra, Ministerstvem životního prostředí, Ministerstvem financí, Národním bezpečnostním úřadem, Generální inspekcí bezpečnostních sborů, všemi kraji kromě Vysočiny, Svazem měst a obcí České republiky, Sdružením místních samospráv České republiky, Českomoravskou konfederací odborových svazů, Svazem průmyslu a dopravy České republiky a Veřejnou ochránkyní práv.

Rozpory se týkají zejména:

- absence analýz stávajícího stavu v předmětné oblasti právní úpravy, ze kterých by vyplynulo, které veřejné zájmy a v jakém rozsahu je třeba nadále hájit, a s tím související potřeba navrhovaných změn,
- vyloučení stavební správy ze spojeného modelu veřejné správy a vybudování nové soustavy státní stavební právy včetně delimitace úředníků vykonávajících danou agendu,
- změn v postavení dotčených orgánů spočívajících v redukci počtu dotčených orgánů a konkretizaci definování veřejného zájmu, integrace agend stávajících dotčených orgánů spolu s ochranou příslušného veřejného zájmu do činnosti stavebních úřadů v rámci státní stavební správy a sjednocení právní formy výstupů neintegrovaných dotčených orgánů na vyjádření,
- problematiky hrubého vyhodnocení nákladů spojených s realizací koncepce navržené územně plánovací dokumentací,
- možnosti obce vyvolat rozpor s pořizovatelem územně plánovací dokumentace pro svoje území v případě, že pořizovatel nebude prosazovat zájem obce (například proti zájmu prosazovanému dotčeným orgánem),
- otázky, zda územně plánovací dokumentace má mít strategickou a závaznou část,
- možnosti v územně plánovací dokumentaci v široké míře upravovat obecně technické požadavky na využití území individuálně (pro každou obec zvlášť),
- obsahu a rozsahu dokumentace pro povolení stavby, které by měly vycházet z dokumentace pro vydání rozhodnutí o umístění stavby, která však jednoznačně nedeklaruje prokázání splnění veřejných zájmů v navrhovaném řešení,
- automaticky vygenerovaného rozhodnutí o povolení stavby,

- podoby řízení o odvolání,
- návrhu na ukládání dokumentace pro provádění stavby do informačního systému,
- integrace procesu EIA a IPPC do řízení o povolení stavby.

K rozhodnutí vládě je ve variantách předkládáno řešení právní formy územně plánovací dokumentace, a to buď ve formě obecně závazné vyhlášky (varianta 1), nebo ve formě upraveného opatření obecné povahy (varianta 2).

Návrh stanoviska byl vytvořen na základě doporučení pracovní komise předsedy Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí k hospodárnému nakládání s majetkem státu, která byla formulována na jejím jednání dne 22. května 2019.

IV. Návrh změn

Rada vlády pro koordinaci boje s korupcí uplatňuje k věcnému záměru následující stanovisko:

- 1) Doporučuje předkladateli dopracovat rozpočtové dopady a zhodnocení korupčních rizik.
- 2) Doporučuje předkladateli dopracovat text materiálu ve smyslu hlubšího popisu skladby procesu stavebního řízení a vysvětlit, v jaké fázi bude přiřazena odpovědnost jednotlivců na meritorním rozhodnutí.
- 3) Doporučuje předkladateli zvážit zachování principu obecné příslušnosti soudů.
- 4) Vnímá odstranění systémové podjatosti jako významný protikorupční prvek věcného záměru.

V. Závěr

Rada vlády pro koordinaci boje s korupcí doporučuje vládě v souladu s článkem 4 odst. 2 písm. a) Jednacího řádu Rady pro koordinaci boje s korupcí schválit materiál „Věcný záměr stavebního zákona“ za předpokladu jeho dopracování ve smyslu stanoviska Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí.

Ing. Andrej Babiš v. r.
předseda Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí